

ความสำเร็จของนักเรียนและความคาดหวังของนักเรียน และผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จของนักเรียนและความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่น 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองหลังนักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ การเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สำหรับความคาดหวังเมื่อนักเรียนเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีแล้วนั้น นักเรียนมีความคาดหวังในการศึกษาต่อต่างประเทศ ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตร-ธิดามีโอกาสในอาชีพที่คาดหวังมากขึ้น สำหรับความคาดหวังเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นักเรียนคาดหวังทำงานในหน่วยงานเอกชน ขณะที่ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตร-ธิดาทำงานในหน่วยงานราชการ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้ในส่วนของความพึงพอใจในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากโดยเฉพาะด้านครูผู้สอน

คำ

สำคัญ

ความสำเร็จ, ความคาดหวัง, ภาษาญี่ปุ่น, นักเรียนและผู้ปกครอง

Success of Students Learning Japanese, Their Expectations, and Their Parents' Expectations of Their Learning at the Secondary School Level in Muang District, Chiang Mai, Thailand

Abstract

This research aimed to study, 1) the students' levels of success in learning Japanese; 2) the students' and their parents' expectations concerning the learning of Japanese; and 3) the students' satisfaction in learning Japanese. The research findings showed that both the students and their parents expected that the students would be able to further study Japanese at the university level after their high school graduation. As for their anticipation once they become university students, these students hoped that they would be able to continue studying Japanese overseas at a higher education level. Meanwhile, their parents expected that their children would have more opportunity to work in their anticipated careers after achieving a degree in Japanese language. As for their expectations after their university graduation, these students planned to work in the private sector while their parents expected them to work in government agencies. The results of the study also showed that these students were successful in learning Japanese and that they were satisfied with their learning, especially with their instructors of Japanese.

Key words

success, expectation, Japanese language, students and their parents

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการทำงาน ปัจจุบันตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงมากยิ่งขึ้น หากบุคคลใดมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาจะเป็นข้อได้เปรียบในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน สามารถเลือกบริษัทที่สนใจและให้ผลตอบแทนตามที่ต้องการได้ ประกอบกับการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสามารถพิจารณาข้อมูลการลงทุนโดยตรงจากภาคต่างประเทศ พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2558 การลงทุนโดยตรงจากภาคต่างประเทศมีค่าเฉลี่ยเป็นบวก (+1.29) อธิบายได้ว่าการลงทุนโดยตรงจากภาคต่างประเทศมีการเติบโตเพิ่มขึ้น ถึงแม้ในช่วงปี พ.ศ. 2557 จะมีอัตราลดลง (-0.67) ก็ตาม แต่หลังจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา การลงทุนโดยตรงจากภาคต่างประเทศมีการขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ (+0.89) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) ดังนั้นจึงเป็นการเพิ่มโอกาสในตลาดแรงงานให้กับบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาให้สอดคล้องกับการลงทุนโดยตรงที่เพิ่มขึ้น

สำหรับประเทศไทยนั้นภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาการลงทุนจากภาคต่างประเทศพบว่า สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2559 (มกราคม – เมษายน) แหล่งที่มาของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่วนใหญ่มาจากประเทศญี่ปุ่น โดยมูลค่าการลงทุนมาจากโครงการขนาดใหญ่ ได้แก่ โครงการผลิตแผ่นพิมพ์วงจรไฟฟ้ามูลค่า 3,000 ล้านบาท โครงการผลิตกระป๋องอลูมิเนียมมูลค่า 2,660 ล้านบาท โครงการผลิตจอบหมุนมูลค่า 2,031 ล้านบาท และโครงการผลิต High Voltage Ceramic Capacitor มูลค่า 1,470 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่โครงการดังกล่าวจะตั้งอยู่

ในเขตนิคมอุตสาหกรรมของประเทศไทยทั้งสิ้น (กองความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ, 2559)

นอกจากนี้ข้อมูลกรมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2558 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนสูงถึง 1,349,388 คน ซึ่งจำนวนดังกล่าวสูงเป็นอันดับ 4 รองจากจีน มาเลเซีย และเกาหลี สามารถทำรายได้ให้ประเทศไทยเป็นมูลค่ากว่า 56,430 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2558) อีกทั้งยังพบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นนิยมเที่ยวภาคใต้และภาคเหนือของประเทศไทย สำหรับการท่องเที่ยวในภาคเหนือนั้นมีเหตุผลมาจากภาคเหนือของประเทศไทยมีความสวยงามทางด้านธรรมชาติ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิต ทั้งนี้หากสามารถเพิ่มระยะเวลาในการพำนักของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น จะทำให้จำนวนเงินที่เข้ามาสู่ระบบเศรษฐกิจมีมากขึ้นเป็นลำดับ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีคนญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งตัดสินใจอาศัยอยู่ในประเทศไทยในช่วงชีวิตหลังวัยเกษียณและยังมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยปัจจัยทางด้านภาษาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวแล้วตัดสินใจพำนักยาวนานขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น การลงทุนและการท่องเที่ยวที่มาจากประเทศญี่ปุ่นสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมาก และเมื่อพิจารณาตามส่วนภูมิภาค ภาคเหนือเป็นส่วนภูมิภาคที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุนและนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ด้วยเหตุนี้ในช่วงระยะหลายปีที่ผ่านมาได้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น โดยสถาบันการศึกษาในภาคเหนือได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาญี่ปุ่น เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการทำงานของบัณฑิต จึงมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการ

เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นกันมากขึ้นทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา ในปีปัจจุบันได้มีสถานศึกษาและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับจำนวนสถาบันและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือของไทย โดยเฉพาะแพนฟาวน์เดชั่นกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2555 พบว่าในภาคเหนือตอนบนของไทยมีสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 15 แห่ง มีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นรวมทั้งสิ้น 2,120 คน สำหรับสถาบันระดับมัธยมศึกษาปิดตอนปลาย พบว่า มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 61 แห่ง มีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นรวมทั้งสิ้น 17,671 คน และในจำนวนโรงเรียนทั้ง 61 แห่งนี้เป็นโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24 แห่ง มีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 5,415 คน และในจำนวนนี้ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 13 แห่ง โดยมีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 3,801 คน คิดเป็นร้อยละ 70.2 ของจังหวัดเชียงใหม่ และร้อยละ 21.5 ของภาคเหนือตอนบน จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในภาคเหนือของไทยมีเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามข้อมูลจำนวนผู้เข้าสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ซึ่งดำเนินการจัดสอบโดยสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ ร่วมกับเจแปนฟาวน์เดชั่น พบว่า มีจำนวนผู้เข้ามาสมัครทดสอบในศูนย์สอบภาคเหนือในปี 2556-2559 เฉลี่ยมีจำนวนเพียง 2,253 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 11.38 ของจำนวนนักเรียนภาษาญี่ปุ่นในเขตภาคเหนือตอนบนของไทย และในจำนวนผู้สมัครสอบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาและกลุ่มคนทำงาน แต่กลุ่มนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปิดตอนปลาย จะเป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 8 ของจำนวนผู้เข้าสอบ (ที่มา: ฐานข้อมูลการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น ศูนย์สอบเชียงใหม่, 2560) กล่าวได้ว่าในแต่ละปีมีนักเรียนที่เข้ามาทดสอบความสามารถทาง

ภาษาญี่ปุ่นน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด การสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) นับได้ว่าเป็นการทดสอบที่ยอมรับกันว่า สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นได้ระดับหนึ่ง การสอบจะแบ่งระดับความยากง่ายเป็น 5 ระดับ (5N) โดย N5 จะเป็นระดับง่ายสุดไปจนถึง N1 ที่เป็นระดับยากสุด สำหรับนักเรียนมัธยมปลายที่เรียนภาษาญี่ปุ่นมาเป็นเวลา 2-3 ปี หากจะวัดความสำเร็จของการเรียนจึงน่าจะสามารถสอบผ่านระดับ N5 เป็นอย่างต่ำ อย่างไรก็ตาม ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าจำนวนนักเรียนมัธยมที่เข้ามาทดสอบในศูนย์สอบภาคเหนือมีจำนวนน้อยมาก จึงส่งผลทำให้ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาปิดตอนปลายประสบผลสำเร็จทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับใด และที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาได้จัดการเรียนการสอนโดยที่ยังไม่ได้สำรวจถึงความต้องการที่แท้จริงในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน อีกทั้งยังไม่ได้สำรวจถึงความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนกลุ่มนี้ ทำให้หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาอาจดำเนินการเรียนการสอนโดยไม่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนหรือตามความคาดหวังของผู้ปกครองของผู้เรียนเหล่านั้น

ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาความสำเร็จของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งศึกษาความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นว่ามีความคาดหวังต่อการเรียนและการทำงานในอนาคตอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นตัวกลางในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองได้ ทั้งนี้ยังสามารถพัฒนาความสามารถและเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความสำเร็จของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

1.3 นิยามศัพท์

ความสำเร็จ หมายถึง การสอบผ่านการทดลองสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับพื้นฐาน N5 ตามมาตรฐานการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT)

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นหลักสูตรศิลป์ญี่ปุ่น

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีบุตร-ธิดาเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นหลักสูตรศิลป์ญี่ปุ่น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

2) ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นสองกลุ่ม

2.1) กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะทำการศึกษาในเรื่องความสำเร็จความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

2.2) กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จะทำการศึกษาเฉพาะความคาดหวังในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของบุตร-ธิดา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีความคาดหวัง

แนวคิดในการอธิบายความคาดหวังของ Rotter (อ้างถึงใน สุรีย์ กาญจนวงศ์, 2549 : 58) แบ่งเป็น 2 ประการ คือ ความคาดหวังเฉพาะกับความคาดหวังทั่วไป ซึ่งความคาดหวังเฉพาะ (Specific Expectancies) สะท้อนให้เห็นประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งในอดีตกับความคาดหวังทั่วไป (Generalized Expectancies) ซึ่งเป็นผลรวมของประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกันหรือเกี่ยวข้องกัน ในขณะที่สันติชัย คำสมาน (อ้างถึงใน สุภักฎาณี สุขสำราญ, 2544 : 16) ได้อธิบายความคาดหวังในลักษณะของการเป็นทฤษฎีช่วยตัดสินใจในการกระทำว่ามีข้อพิจารณาเกี่ยวกับความคาดหวัง 2 ประการ คือ พิจารณาเป้าหมายที่จะไปสู่สิ่งที่มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร (Valance) และพิจารณาว่า สิ่งที่สามารถทำได้คาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงไร (Expectancy) โดยทั้ง 2 ประการนี้มีความสัมพันธ์กัน และความคาดหวังในการทำงานสู่เป้าหมายนี้ต้องมีแนวคิดสำคัญตามทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal - Setting Theory) เสนอโดย Edwin Locke (อ้างถึงใน สุภักฎาณี สุข สำราญ, 2544 : 16) ที่เห็นว่าจิตใจของมนุษย์เรานั้น โดยธรรมชาติจะถูกกระตุ้นโดยเป้าหมาย (Goal) ให้ต้องแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมาย และความตั้งใจของตน เพื่อนำสู่การบรรลุเป้าหมายเมื่อศึกษารายละเอียดด้านองค์ประกอบความคาดหวังแล้ว แนคเลอร์ และ ลอร์เลอร์ (อ้างถึงใน สึงเวียน อ่อนแก้ว, 2536: 65) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการคือ

1) การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร จะขึ้นอยู่กับในใจเขามีการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ติดตามมา เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาจะได้รับการยกย่อง เขาก็จะตัดสินใจทำงานหนักขึ้น แต่ถ้าเขาคาดหวังว่าแม้มีการผลิตเพิ่มขึ้น เขาก็จะไม่ได้ประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้นเลย เขาก็จะไม่ทุ่มเทให้กับงานเป็นพิเศษแต่อย่างใด

2) ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้น ผลที่เขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขาทำงานหนักขึ้นเขาจะได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสร้างความพอใจแก่เขามาก แต่ถ้าการทำงานหนักขึ้นทำให้เขาได้ค่าจ้างชดเชยซึ่งไม่ใช่เงิน ก็จะทำให้เขามีความพอใจน้อย

3) ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายาม กับผลการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติงานดังกล่าวหรือไม่

ริชชานก โสกาพิศ, (2542: 68-69) กล่าวว่า ทฤษฎีความคาดหวังมีอยู่หลายฉบับที่นักทฤษฎีแต่ละคนนำเสนอโดยมีสาระที่ต่างกันเล็กน้อยแต่ฉบับที่เป็นที่ยอมรับกันมากเป็นของวรูม (Vroom) และฉบับของพอร์เตอร์ (Porter) กับ ลอว์เลอร์ (Lawler) ที่เห็นพ้องกันว่าแรงจูงใจเป็นผลที่เกิดมาจากความเชื่อ 3 ประการของมนุษย์ได้แก่

1) V มาจากคำว่า Valence หมายถึง ความพึงพอใจของมนุษย์ที่มีต่อผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดของความพึงพอใจของมนุษย์ ระดับของความพึงพอใจที่มนุษย์คาดหวังว่าจะได้จากผลลัพธ์นั้น ๆ ไม่ใช่เกิดจากการเห็นคุณค่าที่แท้จริงของผลลัพธ์นั้นเสมอไป เช่นมนุษย์เลือกทำงานด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเพราะต้องการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม หรือต้องการค่าจ้างที่สูงไม่ใช่เลือกทำงานเพราะว่างานนั้นมีคุณค่าตามอุดมคติ อาจ

กล่าวได้ว่าความพยายามในการทำงานเน้นจากผลลัพธ์หลายอย่างทั้งทางตรงและทางอ้อม

2) I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง ความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ วิธีการในการเชื่อมโยงผลลัพธ์อย่างหนึ่งไปสู่ผลลัพธ์อีกหลายอย่าง เช่น นักเรียนเชื่อว่าการเรียนจะเป็นวิธีการไปสู่การสอบได้ การสอบได้เป็นวิธีการที่นำไปสู่การได้รับประกาศนียบัตร ประกาศนียบัตรจะนำไปสู่การบรรจุเข้าทำงาน

3) E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง การคาดการณ์จากความเชื่อว่าผลลัพธ์จะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด เช่น ถ้ามนุษย์มีความเชื่อมั่นว่าจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ ย่อมทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกทางด้านจิตใจที่จะตัดสินใจเลือกทำอะไรและทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นรินุช ดำรงชัย (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณสมบัติของผู้จบการศึกษาด้านญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนด้านญี่ปุ่นศึกษา ให้เป็นหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของทั้งนักเรียนและผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่น เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณสมบัติ และมีคุณภาพตรงกับความต้องการของสังคม ผลการวิจัยพบว่า ความจำเป็นในการว่าจ้างบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านญี่ปุ่นศึกษายังมีอยู่มาก แต่หลายองค์กรประสบกับปัญหาการสรรหาบุคลากรด้านญี่ปุ่นศึกษาเพื่อเข้าทำงาน เพราะบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความต้องการยังมีอยู่น้อย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากความคาดหวังต่อคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาด้านญี่ปุ่นศึกษามีความคลาดเคลื่อนระหว่างบัณฑิตและผู้ประกอบการกล่าวคือ บัณฑิตจะคาดหวังและให้ความสำคัญกับระดับความสามารถและทักษะทางการใช้ภาษามากที่สุดในขณะที่ผู้ประกอบการ

คาดหวังบุคลากรที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจ และตัดสินใจ อีกทั้งนำภาษาญี่ปุ่นมาใช้ในการดำเนิน ธุรกิจและปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้อง โดยมองว่าทักษะ ด้านภาษาญี่ปุ่นโดยรวมเป็นเพียงพื้นฐานอย่างหนึ่งในการ ทำงานเท่านั้น

บรรศรี มณีพงษ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่น ในสถานศึกษาตำบล สามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การ ศึกษานี้มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ ปกครอง และครูที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นใน สถานศึกษาตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

2) เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียน ผู้ ปกครองและครู ที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นใน สถานศึกษา

3) ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาในการ จัดการสอนภาษาญี่ปุ่น

ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการสอนภาษา ญี่ปุ่นในสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองต้องการให้ สอนทักษะฟัง พูด อ่านและเขียน แต่ครูต้องการสอน ทักษะฟังและพูดเท่านั้น สำหรับด้านเนื้อหาที่ต้องการให้ สอนพบว่าพบว่านักเรียน ผู้ปกครอง และครู มีความ ต้องการให้สอนการสอนสนทนาภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน เป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาได้แก่เนื้อหาด้านสังคม และวัฒนธรรมญี่ปุ่น และภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับการทำงาน เหตุผลที่ทั้งสามกลุ่มต้องการให้จัดการสอนภาษาใน โรงเรียนคือ ต้องการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอก เหนือจากภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารมี ความต้องการให้มีการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียน แต่ขาดความพร้อมด้านครู อีกทั้งการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพครูที่จะสอนได้หรือเพื่อให้สามารถสอนภาษา ญี่ปุ่นได้ในอนาคตยังไม่เพียงพอ จึงต้องการความร่วมมือ

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเพื่อจัดส่ง บุคลากรไปช่วยจัดการสอนในโรงเรียน

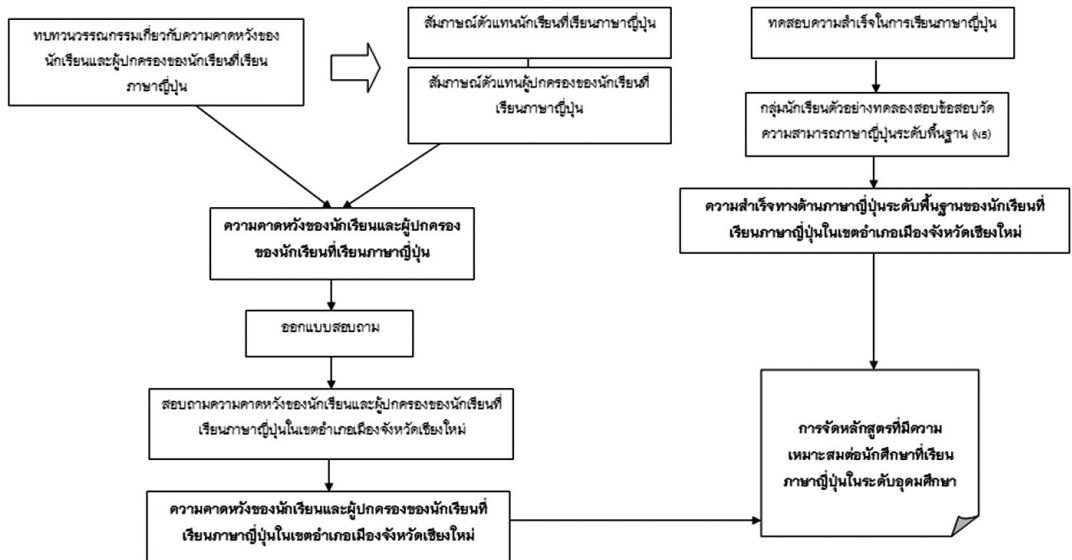
ในปีเดียวกัน จิตติธรม์ แสงอุไร (2556) ได้ทำการ ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการเรียน การ สอนภาษาญี่ปุ่นด้านการฟังและการพูดกับความ สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อสำรวจความพึงพอใจของ บัณฑิตระดับปริญญาตรีในด้านการจัดการเรียนการสอน ภาษาญี่ปุ่นและเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความสามารถ ภาษาญี่ปุ่นด้านการฟังและการพูดที่เป็นรูปธรรมของ บัณฑิตระดับปริญญาตรีและความสอดคล้องกับ ความ ต้องการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจหลักสูตรที่เน้นพัฒนาทักษะด้าน การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นโดยบัณฑิตให้ความเห็น ว่า จำนวนวิชา การฝึกฝนระหว่างเรียน การบ้านหรือการ ฝึกฝนนอกห้องเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้าน การฟังและการพูดอยู่ในระดับพอดี ในขณะที่จำนวนวิชา การฝึกฝนระหว่างเรียน การบ้านหรือการฝึกฝนนอก ห้องเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์เฉพาะทางใน แต่ละสาขา การแปลและการล่ามภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับ น้อย จากการประเมินโดยชาวญี่ปุ่นที่ทำงานร่วมกับ บัณฑิตพบว่าบัณฑิตสามารถใช้ทักษะการฟังและการพูด เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างดี เช่น การ แนะนำตัวเอง การกล่าวคำทักทาย เป็นต้น แต่ใน สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับการทำงาน บัณฑิตยังไม่สามารถทำได้ดีเท่าที่ควร เช่น การฟังและ การพูดในที่ประชุม หรือ การอภิปราย นอกจากบริษัท ญี่ปุ่นจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถด้านการ สื่อสารภาษาญี่ปุ่นแล้ว บริษัทญี่ปุ่นยังมีความคาดหวัง เกี่ยวกับวิธีการทำงานแบบญี่ปุ่น เช่น การประยุกต์ใช้ หลักการ Hou-Ren-Sou เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่ เน้นศึกษาความคาดหวังของบัณฑิตหรือผู้ที่สำเร็จการ ศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนภาษา

ญี่ปุ่นในระดับอุดมศึกษา ยังไม่พบว่ามีการศึกษาความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งยังไม่พบว่ามี การศึกษาผลสำเร็จของการเรียนภาษาญี่ปุ่นแต่อย่างใด ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงจะทำการศึกษา 1) ความ สำเร็จของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

3.2 ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลปฐมภูมิมาจากการเก็บข้อมูลโดยการ ใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นและผู้ปกครองของนักเรียน โดยหลังจากการสัมภาษณ์จึงทำการวิเคราะห์หาความคาดหวังในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มและ ออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคาดหวังในการเรียนภาษาญี่ปุ่น พร้อมกับทดสอบความสำเร็จในการใช้ภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 จำนวนหรือขนาดของตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือแบ่งออกเป็น

2 กลุ่มคือ

1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนศิลปภาษาญี่ปุ่นในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนศิลปภาษาญี่ปุ่นในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีตอนปลาย ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 10 คนและผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 10 คน

3.4 ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ประเด็นในการสัมภาษณ์ตัวแทนของนักเรียนและผู้ปกครอง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรศิลปญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นเมื่อนักเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยและหลังจากจบมหาวิทยาลัย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในชั้นเรียน

เมื่อได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว จึงนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปเป็นข้อคำถาม เพื่อสอบถามในประเด็นความคาดหวัง และความพึงพอใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การอธิบายข้อมูลที่เก็บรวบรวม ทำโดยการแจกแจงความถี่ การหาอัตราร้อยละ และสถิติเชิงพรรณนา แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง

2.2) การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ นำเสนอในรูปแบบของตาราง ความถี่ ร้อยละและสถิติเชิงพรรณนา

2.3) การวิเคราะห์ความคาดหวังในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

3) ข้อมูลจากการจำลองการทดสอบการวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ของนักเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ในการสอบนั้น คณะผู้วิจัยได้ใช้ข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5 จากหนังสือ The Workbook for the Japanese Language Proficiency Test ซึ่งหนังสือเล่มนี้มีรูปแบบและเนื้อหาเช่นเดียวกับการทดสอบจริง คือมีการแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) คำศัพท์ (Vocabulary) และการฟัง (Listening) มีการคิดคะแนน รวมถึงเกณฑ์การประเมิน เช่นเดียวกับการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) จริง ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนข้อสอบ คะแนนเต็มและเกณฑ์การประเมินการทดลองสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5

ทักษะ	จำนวนข้อสอบ	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การประเมิน
1. การอ่าน (Reading)	6	21 คะแนน	การอ่านและคำศัพท์รวมกันต้องมากกว่า 38 คะแนน
2. คำศัพท์ (Vocabulary)	33	60 คะแนน	
3. การฟัง (Listening)	24	99 คะแนน	การฟังต้องมากกว่า 19 คะแนน
คะแนนรวม	63	180 คะแนน	คะแนนรวมต้องมากกว่า 80 คะแนน

นอกจากนี้ เนื้อหาในส่วนข้อสอบการอ่านในหนังสือเล่มนี้ยังอ้างอิงคำถามจากข้อสอบที่เป็นการสอบจริง โดยมีการเพิ่มการฝึกอ่านอีเมล ใบปลิว ป้ายประกาศต่างๆ เข้าไปในข้อสอบ สำหรับการจัดสนามทดลองสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5 นั้นได้จัดขึ้น ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้ห้องสอบจำนวน 2 ห้อง แต่ละห้องมีผู้คุมสอบจำนวน 2 คน ข้อมูลที่ได้จากการจำลองการทดสอบดังกล่าวจะนำมาตรวจสอบแล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง ความถี่ ร้อยละ และสถิติเชิงพรรณนา

4) ในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จและความคาดหวังของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ซึ่งมีข้อสมมุติฐานดังนี้

H0: ความคาดหวังของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่สอบผ่านและกลุ่มที่สอบไม่ผ่านไม่มีความแตกต่างกัน

H1: ความคาดหวังของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่สอบผ่านและกลุ่มที่สอบไม่ผ่านมีความแตกต่างกัน

4. วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของนักเรียนและความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสำเร็จของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 2)

เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

การศึกษา ความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากตัวแทนนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนทั้งสิ้น 168 คน โดยได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นหลักสูตรศิลป์ภาษา จำนวน 11 โรงเรียน วิธีการเก็บข้อมูล จากนักเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านครูที่โรงเรียนแล้วใช้ระบบ Google form ในการเก็บแบบสอบถามจากนักเรียน ทั้งนี้มีนักเรียนที่ทำแบบสอบถามจำนวน 88 คน และหลังจากนักเรียนทำแบบสอบถามใน Google form แล้ว ได้ขอความร่วมมือให้ทุกคนสมัครเข้ารับการทดสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5 ด้วย ในส่วนของผู้ปกครองใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามผ่านนักเรียนในวันที่มีการจัดทดลองสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5 โดยในวันที่จัดทดสอบมีนักเรียนเข้าร่วมจำนวน 80 คน ดังนั้นจึงสามารถเก็บแบบสอบถามจากผู้ปกครองได้จำนวน 80 ชุด

ด้านการศึกษา ความสำเร็จของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้ดำเนินการจัดทดลองสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N5 โดยใช้ข้อสอบจากหนังสือ The

Workbook for the Japanese Language Proficiency Test มีนักเรียนเข้าร่วมทดสอบจริงทั้งสิ้นจำนวน 80 คน จากจำนวนที่สมัครผ่าน Google form จำนวน 88 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มาเข้าร่วมการทดสอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมาจากโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีอยู่ ซึ่งโรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพมีนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นมากที่สุด ดังนั้นสัดส่วนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้จึงมากด้วย สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ค่อนข้างเรียนดี (เกรดเฉลี่ย 3.01 - 4.00) คิดเป็นร้อยละ 67 ที่เหลืออีกร้อยละ 33 เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางและต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยประสานงานขอตัวแทนนักเรียนผ่านทางครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จึงเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี และจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เป็นตัวแทนที่เข้ารับการทดสอบและตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เคยสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ที่เป็นการจัดสอบจริงมาแล้ว 2 ครั้ง

สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 - 50 ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 40,000 บาท การส่งเสริมบุตรธิดาในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้วิธีการส่งบุตรธิดาไปเรียนพิเศษภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังพบว่าแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นของบุตรธิดาของผู้ปกครอง คือ

หนังสือการ์ตูน ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียน ดังนั้นสื่อประเภทหนังสือการ์ตูนจึงนับได้ว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนกลุ่มนี้

4.1 ความสำเร็จของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

การศึกษาความสำเร็จของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ครั้งนี้ ทำการศึกษาโดยจัดสนามทดลองสอบข้อสอบวัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับพื้นฐาน N5 มีนักเรียนเข้าร่วมการทดสอบทั้งสิ้นจำนวน 80 คน จาก 11 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่ให้ความอนุเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เข้ารับการทดสอบ สอบผ่านจำนวนทั้งสิ้น 58 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 และมีนักเรียนที่สอบไม่ผ่านจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ซึ่งจากข้อมูลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น N5 ของศูนย์สอบจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2560 ครั้งที่ 2 พบว่ามีผู้เข้าสอบจำนวน 597 คน มีผู้สอบผ่านจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86 และมีผู้สอบไม่ผ่านจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 62.14 จากผลดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากเมื่อทำการเปรียบเทียบสัดส่วนการสอบผ่านระหว่างสนามทดลองสอบและการทดสอบจริง พบว่าสัดส่วนนักเรียนที่สอบผ่านสูงกว่าผู้เข้าสอบที่สอบผ่านของสนามสอบจริง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดลองสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นของนักเรียน

ผลการทดลองสอบ	นักเรียนสนามทดลองสอบ (ร้อยละ)	ผู้เข้าสอบสนามสอบจริง (ร้อยละ)
ผ่าน	58 (72.5)	226 (37.86)
ไม่ผ่าน	22 (27.5)	371 (62.14)

ตารางที่ 3 ค่าสถิติคะแนนสอบของนักเรียนในการทดสอบภาษาญี่ปุ่น

ทักษะภาษาญี่ปุ่น	ฐานนิยม	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเต็ม
คำศัพท์	72	61.69	99	15	20.36	99
การอ่าน	9	11.63	21	3	5.84	21
การฟัง	23	32.24	55	15	10.04	60
คะแนนรวม	115	105.55	173	44	32.33	180

ผลสอบของนักเรียนที่เข้าร่วมการทดสอบในครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 80 คน พบว่าจากคะแนนเต็มรวม 180 คะแนน นักเรียนทำคะแนนรวมสูงสุดได้ถึง 173 คะแนน ต่ำสุด 44 คะแนน คะแนนรวมโดยเฉลี่ยคือ 105.55 คะแนน เมื่อพิจารณาผลคะแนนสอบความรู้แต่ละด้านพบว่า ความรู้ด้านคำศัพท์ มีนักเรียนทำคะแนนได้เต็ม 99 คะแนน ต่ำสุดคือ 15 คะแนน คะแนนเฉลี่ยคือ 61.69 คะแนน โดยนักเรียนส่วนใหญ่สอบได้ 72 คะแนน ความรู้ด้านการอ่าน มีนักเรียนทำคะแนนสูงสุดได้ 21 คะแนน ต่ำสุดคือ 3 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 11.63 คะแนน โดยนักเรียนส่วนใหญ่สอบได้ 9 คะแนน สำหรับความรู้ด้านการฟัง มีนักเรียนทำคะแนนสูงสุดได้ 55 คะแนน ต่ำสุดคือ 15 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 32.24 คะแนน นักเรียนส่วนใหญ่สอบได้ 23 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3

4.2 ความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น

1) ความคาดหวังของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น

1.1) ความคาดหวังของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

หลังจากสำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยทั้งหมดหรือร้อยละ 100 ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยในประเทศร้อยละ 88.6 และมหาวิทยาลัยต่างประเทศร้อยละ 11.4 มหาวิทยาลัยที่นักเรียนให้ความสนใจคือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.2) ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว ความคาดหวังของนักเรียนส่วนใหญ่คือ การได้รับโอกาสในการศึกษาต่อต่างประเทศ รองลงมาคือการสร้างเสริมทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่นของสถาบัน ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต้องการดึงดูดนักเรียนให้เข้าไปศึกษาต่อ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น ตลอดจนวางแผนประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการทำข้อตกลงร่วมกันทางวิชาการ (MOU) กับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นในการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการ

ถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านทุนการศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ในบางมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแล้ว แต่ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้อาจยังไม่ส่งถึงกลุ่มนักเรียนหรือผู้ปกครองอย่างทั่วถึง ดังนั้นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงควรทำการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

1.3) ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

สำหรับความคาดหวังของนักเรียนส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือปริญญาตรี คือ การได้เข้าทำงานในหน่วยงานเอกชนและต้องการรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท

2) ความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.1) ความคาดหวังด้านทักษะเมื่อบุตร-ธิดาเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อทักษะภาษาญี่ปุ่นของบุตร-ธิดา เมื่อบุตร-ธิดาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตร-ธิดามีทักษะทางด้านการอ่านมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านการฟัง ความเข้าใจวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่น ทักษะด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น ความรู้ภาษาญี่ปุ่นในการทำงานหรือใน

การสอบเข้าระดับอุดมศึกษา ทักษะด้านการเขียนภาษาญี่ปุ่น ความรู้ในการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น พัฒนาการโดยรวมด้านภาษาญี่ปุ่น และความมั่นใจในการสื่อสารกับชาวญี่ปุ่น

2.2) ความคาดหวังของผู้ปกครองเมื่อบุตร-ธิดาสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย

หลังจากนักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 98.75 มีความคาดหวังให้บุตรธิดาเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยมหาวิทยาลัยที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 88.75 ต้องการให้บุตร-ธิดาเข้าศึกษาต่อคือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.3) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นเมื่อบุตร-ธิดาเรียนในระดับปริญญาตรี

2.3.1) ความคาดหวังด้านทักษะภาษาญี่ปุ่น

ทักษะภาษาญี่ปุ่นที่ผู้ปกครองต้องการให้มหาวิทยาลัยเน้นให้กับบุตร-ธิดาคือ ทักษะการพูด รองลงมาคือทักษะการฟัง การทักษะการเขียนและทักษะการอ่าน ตามลำดับ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ทักษะทางด้านภาษาญี่ปุ่นที่ผู้ปกครองต้องการให้เน้นเมื่อบุตร-ธิดาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ทักษะภาษาญี่ปุ่น	จำนวน	ร้อยละ
ทักษะการพูด	41	51.3
ทักษะการฟัง	26	32.5
ทักษะการเขียน	10	12.5
ทักษะการอ่าน	3	3.8

2.3.2) ความคาดหวังต่อสถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ความคาดหวังต่อสถาบันการศึกษาของผู้ปกครองเมื่อบุตร-ธิดาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีพบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้สถาบันการศึกษาสร้างโอกาสในด้านอาชีพที่คาดหวังให้กับบุตร-ธิดามากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องทุนการศึกษา โอกาสในการไปศึกษาต่อในต่างประเทศและการเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่น แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

2.3.3) ความคาดหวังของผู้ปกครองเมื่อบุตร-ธิดา สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี

หลังจากที่บุตร-ธิดาสำเร็จการศึกษา

ในระดับปริญญาตรีผู้ปกครองคาดหวังให้บุตร-ธิดาทำงานในภาคส่วนของรัฐบาล (รับราชการ) โดยเงินเดือนที่ต้องการให้บุตร-ธิดาได้รับคือ ไม่เกิน 20,000 บาท

เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนภาษาญี่ปุ่นเมื่อนักเรียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

ในการศึกษาคั้งนี้เมื่อนำความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองมาเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่าความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองค่อนข้างมีความแตกต่างกัน โดยสิ่งที่นักเรียนคาดหวังมากเป็นอันดับที่ 1 คือโอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ แต่ในขณะที่เดียวกันทางด้านผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสในด้านอาชีพที่คาดหวัง ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 5 ความคาดหวังของผู้ปกครองเมื่อบุตรธิดาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ความคาดหวัง	จำนวน	ร้อยละ
สร้างโอกาสในด้านอาชีพที่คาดหวัง	38	47.5
ทุนการศึกษา	21	26.3
โอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ	14	17.5
การเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่น	7	8.8

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนภาษาญี่ปุ่นเมื่อนักเรียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

ความคาดหวัง	นักเรียน	ผู้ปกครอง
สร้างโอกาสในด้านอาชีพที่คาดหวัง	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 1
ทุนการศึกษา	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 2
โอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 3
การเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่น	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 4

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จและความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสำเร็จและความคาดหวังของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่สอบผ่านและสอบไม่ผ่านมีความคาดหวังเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มนักเรียนที่สอบผ่านส่วนใหญ่เมื่อสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว มีความคาดหวังด้านโอกาสในอาชีพจำนวน 25 คน รองลงมาคือ โอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศจำนวน 15 คน สำหรับด้านทุนการศึกษาและการเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนเท่ากันคือด้านละ 10 คน กลุ่มนักเรียนที่สอบไม่ผ่านมีความคาดหวังคล้ายคลึงกับนักเรียนที่สอบผ่านคือส่วนใหญ่คาดหวังด้านโอกาสในอาชีพจำนวน 10 คน รองลงมาคือโอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศจำนวน 5 คน การเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่นจำนวน 4 คน และทุนการศึกษาจำนวน 1 คน ดังแสดงในตารางที่ 7

4.4 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นของนักเรียน

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ครูหรือผู้สอนในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่นักเรียนพึงพอใจมาก ทั้งในเรื่องความสามารถในการสอน การถ่ายทอดความรู้ การให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาญี่ปุ่น รวมถึงการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนให้กับนักเรียน ดังนั้นครูหรือผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความชอบภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนเป็นอย่างมาก สำหรับด้านหลักสูตรการเรียนการสอน นักเรียนยังคง

มีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งในด้านเนื้อหาที่นำมาสอน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ความรู้ที่ได้จากบทเรียนเป็นพื้นฐานในการเรียนหรือทำงานในอนาคตได้ เนื้อหาที่นำมาสอนสามารถประยุกต์เนื้อหาที่เรียนกับสถานการณ์จริงได้ ทำให้เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ในการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียน และมีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามหลักสูตรการเรียนการสอนจำเป็นต้องพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อการประยุกต์ใช้ในอนาคตอย่างแท้จริง สำหรับความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน ทั้งในเรื่องการใช้สื่อต่างๆ ในการเรียนการสอน ความเหมาะสมของจำนวนผู้เรียนต่อห้อง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากเช่นกัน แต่ด้านบรรยากาศในชั้นเรียนแม้นักเรียนจะพึงพอใจในระดับมากซึ่งเมื่อเทียบกับปัจจัยในการเรียนด้านอื่นยังอยู่ในลำดับที่น้อยกว่า

ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ครู เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ควรช่วยกันสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่เป็นข้อมูลที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงนั่นคือด้านตัวผู้เรียน แม้ผลการศึกษาจะบ่งชี้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้านผู้เรียนในระดับมาก แต่คะแนนที่ปรากฏออกมาน้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นประกอบด้วย ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถในการตอบโต้กับเจ้าของภาษา และการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังไม่มี ความมั่นใจในทักษะความสามารถของตนเองในการใช้ภาษาญี่ปุ่นจากการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จและความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

	สร้างโอกาสในด้านอาชีพที่คาดหวัง	ทุนการศึกษา	โอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ	การเสริมสร้างทักษะในด้านภาษาญี่ปุ่น	Pearson Correlation
สอบผ่าน	25	10	15	10	1.82 (0.54)
สอบไม่ผ่าน	10	1	5	4	

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น

ความพึงพอใจของนักเรียน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
1. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.46 (มาก)
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	4.23 (มาก)
3. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนและสื่อการเรียนการสอน	4.05 (มาก)
4. ด้านผู้เรียน	3.63 (มาก)

5. อภิปรายผลการศึกษา

นักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากเมื่อทำการเปรียบเทียบสัดส่วนการสอบผ่านระหว่าง สนามทดลองสอบของนักเรียนและการทดสอบจริง พบว่า สัดส่วนนักเรียนที่สอบผ่านสูงกว่าผู้เข้าสอบที่สอบผ่านสนามสอบจริง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนที่ทำแบบทดสอบเป็นกลุ่มนักเรียนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีโอกาสในการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้มากกว่านักเรียนในเขตอื่น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตพื้นที่การศึกษาให้กว้างขึ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้จะพบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่น แต่ผู้ประกอบการยังคงคาดหวังให้บุตรธิดาเมื่อเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว จะได้พัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นโดยเฉพาะด้านการพูดและฟังอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยจึงควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มี

เนื้อหาเน้นทักษะการพูดและฟังให้มากขึ้น หรือเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทั้งสองด้านนี้ให้มากขึ้น สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จและความคาดหวังของนักเรียน พบว่า กลุ่มนักเรียนที่สอบผ่านและสอบไม่ผ่านต่างมีความหวังเมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน กล่าวคือทั้งสองกลุ่ม มีความคาดหวังด้านโอกาสในอาชีพมากที่สุด ดังนั้นการเรียนมหาวิทยาลัยจึงเป็นทางเดินที่นักเรียนคาดหวังการมีโอกาสได้งานทำที่ดีในอนาคต ซึ่งความคาดหวังเช่นนี้เป็นปกติธรรมดาโดยทั่วไปที่ทั้งผู้ประกอบการและครูจะปลูกฝังให้กับนักเรียน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่จะคาดหวังในลักษณะเช่นนี้ ด้านสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา คงต้องกลับมาพิจารณาลักษณะการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของนักเรียน โดยอาจเพิ่มรายวิชาที่มีเนื้อหาที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงานที่หลากหลายอาชีพได้ โดยต้องศึกษาทิศทางหรือแนวโน้มของอาชีพในอนาคต ตัวอย่าง เช่น

อาชีพล่ามหรือนักแปลภาษาญี่ปุ่นในอีก 10 ปีข้างหน้า อาจมีเครื่องมือด้านเทคโนโลยีที่สามารถแปลภาษาได้มาทดแทนมนุษย์ ความจำเป็นที่จะใช้มนุษย์ในการล่ามหรือการแปลก็อาจลดลง เป็นต้น ขณะเดียวกันอาชีพที่จำเป็นต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นในอนาคต อาจจะเป็นอาชีพที่ต้องอาศัยศาสตร์ด้านอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา เป็นต้น ดังนั้นลักษณะการเรียนการสอนจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และส่งเสริมให้มีการเรียนข้ามสาขาวิชาหรือต่างคณะให้มากขึ้น

ในส่วนการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนภาษาญี่ปุ่นนั้นจะเห็นว่าครูหรือผู้สอนเป็นด้านที่นักเรียนพอใจสูงสุด ในทางตรงกันข้ามความพึงพอใจในส่วนของตัวผู้เรียนหรือนักเรียนจะมีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่นทั้งหมด ซึ่งให้เห็นว่านักเรียนยังไม่มี ความมั่นใจหรือพอใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของตนเอง ซึ่งครู ผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ควรต้องหาแนวทางเพื่อให้ นักเรียนเหล่านั้นมีความมั่นใจในทักษะภาษาญี่ปุ่นของตนเอง ซึ่งวิธีการที่อาจสามารถสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนได้ คือการสร้างโอกาสในการใช้ภาษาญี่ปุ่นแบบธรรมชาติ โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นการฝึกฝนการใช้ภาษาญี่ปุ่นจริง ๆ กับเจ้าของภาษา อาจนำนักเรียนออกนอกสถานที่ให้ได้พบและใช้ภาษาญี่ปุ่นกับชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มากขึ้น เป็นต้น

อีกประเด็นหนึ่งที่พบจากการศึกษาครั้งนี้คือ หนังสือการ์ตูนภาษาญี่ปุ่น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากทั้งนักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นตรงกัน ดังนั้นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่สามารถจูงใจหรือดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ตลอดจนเร่งส่งเสริมให้นักเรียนหรือเยาวชนรักการอ่านหนังสือให้มากขึ้นและสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายและสะดวก อาทิ การจัดหาหนังสือ

การ์ตูนเข้าห้องสมุด การจัดหาหนังสือการ์ตูนออนไลน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจัดหาหนังสือการ์ตูนควรต้องพิจารณาและคัดสรรให้มีเนื้อหาและภาพที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้อ่านแต่ละกลุ่มด้วย

สำหรับความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยที่ให้ความสนใจคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นสาเหตุทำให้ผลการศึกษาปรากฏในลักษณะดังกล่าว เมื่อนักเรียนเหล่านี้สามารถเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ สิ่งที่นักเรียนคาดหวังจากมหาวิทยาลัยคือ การสร้างโอกาสเพื่อไปศึกษาต่อต่างประเทศ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงควรต้องเตรียมความพร้อมเรื่องการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต โดยที่มหาวิทยาลัยอาจขยายหรือเพิ่มการทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นหลักสูตรร่วม (Joint Degree) หรือหลักสูตรที่สามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างมหาวิทยาลัย ก็นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งอาจจะสามารถพัฒนาระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยนำไปสู่ความเป็นสากลและตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของผู้เรียนได้ ในขณะที่ผู้ปกครองคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยในการสร้างโอกาสทางอาชีพแก่บุตร-ธิดา สิ่งที่มหาวิทยาลัยควรตระหนักคือ การสร้างช่องทางเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีได้มีโอกาสการทำงานที่หลากหลายในอนาคต เช่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มโอกาสและสถานที่เพื่อ

เป็นแหล่งฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติสหกิจของนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อโอกาสในการได้งานที่ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียนและตรงกับความสุขและความถนัดของนักศึกษาต่อไป

สถานการณ์การเรียนการสอนในปัจจุบัน จะมีแนวโน้มจำนวนผู้เรียนน้อยลง เนื่องจากโครงสร้างประชากรของประเทศรวมถึงของโลกลดลง ดังนั้น สถาบันทุกระดับจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับกับสถานการณ์นี้ เพื่อความอยู่รอดของสถาบัน เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากพบว่าจำนวนผู้เรียนปัจจุบันน้อยลง บางแห่งต้องปิดหลักสูตร บางแห่งต้องเร่งปรับหลักสูตรและปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นแนวทางหลายประเด็นที่สถาบันการศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนให้มากขึ้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือปรับเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด ดังผลการศึกษาที่ผู้เรียนคาดหวังโอกาสในการไปแลกเปลี่ยนที่ญี่ปุ่น ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรธิดาพูดและฟังภาษาญี่ปุ่นได้ดี ซึ่งจุดร่วมคือการสื่อสาร การไปแลกเปลี่ยนสิ่งจำเป็นคือทักษะการสื่อสารดังนั้นการพูดการฟังจึงเป็นสิ่งสำคัญ สถาบันการศึกษาจึงอาจปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเพิ่มวิชาที่เน้นทักษะเหล่านี้ให้มากขึ้น จัดให้อาจารย์เจ้าของภาษาสอน หรือให้มีหรือเพิ่มกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสได้พบปะเจ้าของภาษามากขึ้น ทั้งในและนอกสถาบัน เป็นต้น สำหรับด้านการสร้างโอกาสในอาชีพของบุตรธิดาที่ผู้ปกครองคาดหวังต่อสถาบันนั้น

เห็นว่าปัจจุบันการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงศักยภาพของตนเองออกมาอย่างแท้จริง เช่น การออกฝึกงาน หรือการออกฝึกปฏิบัติสหกิจ เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่สามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครองในประเด็นนี้ได้ วิชาสหกิจศึกษาเป็นการเรียนรู้ ณ สถานประกอบการจริง ผู้เรียนปฏิบัติงานเสมือนเป็นพนักงานขององค์กรนั้น ๆ จริง โดยก่อนออกฝึก ผู้เรียนต้องศึกษาและเข้าอบรมกฎระเบียบ แนวปฏิบัติตลอดจนความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ต้องเข้าอบรมภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากล และเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการเป็นเวลา 4 เดือน โดยต้องลงทะเบียนเรียน ณ สถานศึกษา มีอาจารย์ควบคุมร่วมกับพนักงานพี่เลี้ยงของสถานประกอบการนั้น สุดท้ายต้องทำรายงานส่ง จึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการฝึกสหกิจ จึงนับได้ว่าเป็นการสร้างโอกาสในการทำงานหรือเลือกที่จะทำงานในอนาคตของผู้เรียนได้

จากผลการศึกษา พบแนวโน้มความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาหลายประเด็น สถาบันการศึกษาอุดมศึกษาซึ่งเป็นตัวกลางระหว่างสถาบันระดับมัธยมศึกษาและสถานประกอบการที่นักเรียนจะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต จำเป็นต้องนำประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวไปคิดวิเคราะห์ พิจารณาปรับปรุง ทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปและรองรับนักเรียนที่จะเข้ามาศึกษาในอนาคตตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของทั้งนักเรียนและผู้ปกครองต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] กรมการท่องเที่ยว. (2559). สถิตินักท่องเที่ยวปี 2558.[ออนไลน์]. สืบค้นจาก<http://tourism2.tourism.go.th/home/details/11/221/24246>
- [2] กองความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ. (2559). สถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายเดือนสะสมปี 2559 (มกราคม – เมษายน). [ออนไลน์]. สืบค้นจากwww.boi.go.th/upload/Stat_foreign_direct_investment_Apr2016_55455.pdf
- [3] ชิตชล ตั้งสุขชัยศิริ. (2550). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของประเทศ. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- [4] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก<https://www.bot.or.th/Thai/Financial Markets/Thai Direct Investment/Pages/default.aspx>
- [5] จิตติสรณ์ แสงอุไร. (2556). ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นด้านการฟังและการพูด กับความสอดคล้องกับความต้องการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [6] นรินุช ดำรงชัย. (2555). ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณสมบัติของผู้จบการศึกษาด้านญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย. คณะภาษาและการสื่อสารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- [7] บวรศรี มณีพงษ์. (2556). การศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่มีต่อการจัดการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถานศึกษาตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- [8] พรรณี ญาณะตื้อ. (2551). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยวิธีโคอินทิเกรชัน. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [9] รัชนก โสภากิจ. (2542). การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- [11] สุภัคญาณี สุขสำราญ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมและความคาดหวังของผู้บริหาร และผู้สอนสถานศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 5 ในการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- [12] สังเวียน อ่อนแก้ว. (2536). การบริหารลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Affiliation: Eastern Languages Department, Faculty of Humanities, Chiang Mai University

Corresponding email: kwalai09@gmail.com